

CERKVENI GLASNIK

ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. - Posamezna številka 1.— Dln.

Božični angeli.

V tovarni je bil voditelj oddelka. Nanj so se obračali delavci za vse. Razumljivo je, da je bil včasih tudi razburjen. A na splošno je bil še vendar vedno nekam znosen.

Za božične praznike je prejel voščilo, ki ga je vsako leto najbolj željno pričakoval. Saj je bilo to voščilo drage matere, katera se je oglašala s svojo okorno, pa ljubo, pisavo samo dvakrat na leto — ob njegovem godu in o Božiču.

Za Božič mu je letos pisala mati kar na razglednici. Zbrala jo je v prodajalni po svojem okusu. Prizor iz svete noči je bil na njej prav lepo naslikan. Pri pastirjih in ob hlevčku Novorojenega je bilo naznačenih vsepolno angelov, slavo in mir znanečih.

Ta razglednica je čudovito vplivala nanj. Na pisalni mizi jo je naslonil k steni in nehoti so mu uhajale vedno oči nanjo.

O krščanstvu je dobil zadnji čas čudne pojme. Prišel je skoraj do prepričanja, da je poglobljena zahteva krščanstva le odpoved in žrtev. On je pa hotel živeti in uživati mlade dni...

In ko je tiste dni okoli Božiča hodil na delo in od dela, ko je v svoji sobi razmišljal svoje življenje in svojo mladost, ko je legal utrujen k počitku: vedno in povsod je gledal prizor iz svete noči, katerega mu je ljubeča mati naznačila s skromno razglednico. Spoznaval in spoznal je, da je prihod Kristusov na zemljo vendar nekaj velikega in pomembnega. Zbujal se je iz spanja, v katerega je zašla njegova duša, in kar ustrašil se je nepopisne revščine svojega dosedanega življenja.

Angeli, slavo in mir znaneči, so mu oznanjali z vso močjo blaženost nauka božičnih jaslí. In spoznal je, da je treba večkrat sebe pozabiti in s Kristom živeti, se žrtvovati, ljubiti..., da je mogoče potem prepevati z angeli božično slavo in mir...

Po tem spoznanju je začutil v sebi čudovito blaženost. In nekega jutra je šel v cerkev, da je pokleknil pred jaslice in tudi k obhajilni mizi, da je tu jaslice prenesel še v svoje srce.

Pa je jaslice in angele, znaneče mir in slavo, prenesel tudi v svoje življenje. Pri delu, pri občevanju z delavci, pri zabavi in pri vseh opravilih sploh, so ga spremljali angeli iz betlehemske poljane in z njimi vred je peval pesem za slavo Bogu in za mir ljudem. Kako lepa je bila ta pesem in kako lepo je postalo njegovo življenje!

Prijatelji! Tudi naše matere nam pošljajo za božične praznike in za voščila angele, slavo in mir znaneče. Nekatere izražajo svoja voščila pismeno, druge z okorno besedo, umrle s prošnjo pri Bogu, vse pa z veliko željo, da bi bilo naše življenje Bogu v slavo, nam in ljudem pa v mir.

To ljubo voščilo moramo pač upoštevati in srečni bodo blaženi božični prazniki. In srečno bo tudi vse naše življenje!

Anton Plečnik:

Spomini na božične praznike v Rusiji.

Vsako leto, ko se bližajo sveti božični prazniki, se spominjam, kako sem te praznike preživljal v ruskem ujetništvu med svetovno vojsko. Kar trikrat sem preživel Božič v Rusiji in vedno drugače.

Leta 1915 sem bil dodeljen nekemu ruskemu bogatašu kot ujetnik. Poslal me je na svojo pristavo. Nahajal sem se sredi nezmernega polja, 30 km od mesta Hersona, blizu Črnega morja. Na tej pristavi smo bili štirje: star Rus, ženska - kuharica, Poljak - ujetnik in jaz. Stari Rus je vodil gospodarstvo, pravi gospodar je pa prihajal le od časa do časa pogledat svoje imetje in naše delo. Stanovali smo v stari bajti. Na enem koncu smo imeli vsi štirje en prostor za stanovanje in kuhinjo, na drugem koncu je bil pa že hlev za živino. Celó zimo sva s Poljakom krmila živino.

Neizmerna planjava je bila okoli nas. Kamor je pogledalo oko, povsod je bila sama ravnina. Pozimi je bilo vse to pokrito z belo odejo. Prav nobene gore ali grička ni premogla ta ravnina. Sonce je izšlo iz zemlje

in zašlo je zopet v zemljo. Ko je solnce zašlo je nastopila hitro noč, zjutraj je bilo pa solnce bolj podobno luni in v začetku ni dajalo kar nobene toplote.

Včasih dva do tri tedne nismo imeli nobenega obiska in smo bili stalno sami. Pa sem vprašal starega Rusa: „Kaj bi bilo, če kdo umrje v tej samoti?“ Za odgovor mi je pokazal v sadni vrt. Tja bi bil namreč mrlič pokopan...

Na taki planjavi in v taki družbi sem praznoval prve božične praznike v Rusiji. Pa ne po našem koledarju, ampak po ruskem, po katerem je Božič 13 dni kasneje. Okusil sem britko, kaj je naš ljubki sveti večer in kaj je ta večer preprostem Rusu — pravoslavcu. Ukazal mi je na ta večer stari Rus, da sem prinesel v sobo nekaj sena. Položil ga je na mizo. Na to seno je položil dva lonca. V enem je bila kuhana pšenica, v drugem pa suhe hruške in češplje. Na vsak lonec je položil nekaj kruha. Ko je djal še med oba lonca žlico, je vse skupaj pokril z umazano cunjjo. Drugo jutro je pa prinesla kuharica polovico sklede vode, v kateri je raztopila nekoliko sladkorja. V to vodo je naložila iz pokritih loncev pšenice in suhega sadja, pa je bila prazniška jed gotova. Jedli smo to jed, dokler jo je kaj bilo.

Misli so mi uhajale domov... Kako ne? Čuden je Božič brez domačega praznovanja, brez jaslic, brez zvonjenja, brez svetega večera, brez veličastnih cerkvenih slovesnosti. Molili smo vsak po svoje. Kar čudno je bilo opazovati Rusinjo, ki se je globoko priklanjala in klicala svoj „Bože pomiluj“.

Naslednje leto je bilo o Božiču nekoliko pristranejša. Stari Rus in kuharica nista bila več na pristavi. Bili so trije tovariši, ujetniki iz Galicije in jaz. Po veri so bili vsi trije tovariši grkokatoliki in so vsak večer prepevali svoje svete pesmi, da je bilo veselje. Seveda so prav živahno prepevali tudi o božičnih praznikih. Tudi kuhane pšenice si nismo priredili, ampak smo si postregli, kot smo pač zmogli.

En teden pred tretjim Božičem, ki me je še srečal v Rusiji, sva bila pa dva ujetnika iz pristave poklicana v mesto h gospodarju. Vozila sva sneg v ledenico. In ravno na dan pred praznikom me je vprašal gospodar, če želim iti nazaj na pristavo. Ko sem izrazil željo, da bi bil raje v mestu, se je vrnil na pristavo samo tovariš, jaz sem pa ostal pri gospodarju. Dobro sem si izbral. V mestu sem namreč obhajal praznike ob čaju, potici in tudi ob mesu. Šel sem lahko tudi v cerkev. Poljaki imajo namreč

v Hersonu svojo katoliško cerkev, ki je prav lepo opremljena. Obiskujejo jo zelo številno in sem kar občudoval njihovo lepo vedenje. Pri vходу v cerkev je vsak padel najprvo na kolena, da je poljubil tla. Vsak prinese s seboj mašno knjižico. Posebno radi kupujejo pri cerkvi sveče, ki jih potem podajajo kar iz rok v roke, da pride na določeno mesto.

Trikrat sem obhajal božične praznike v Rusiji. Priznati moram, da je bilo vsako leto nekoliko boljše, a najboljše in najlepše je — doma.

„Če bi bil jaz hudič...“

Saj sem bolj težko zapisal to grdo besedo v naslovu, katero pač vsak že sliši težko, pa sem jo samo zato, da bo sledeče vrste gotovo vsak prečital.

Vzete so naslovne besede iz one znane pridige, ki jo je imel neki dušni pastir v svoji župniji, ko je že kar popolnoma obupal nad življenjem svojih faranov. Govoril je pa v tem smislu: „Če bi bil jaz hudič... bi vas ne učil preklinjati, nedelje skruniti, nečistovati, krasti, poste lomiti, ampak vsakogar izmed vas bi naročil na slab časopis, potem bi pa niti z mezinčcem ne genil več, pa bi bili vendar vsi moji.“

Dovolj je takih hudičev. Proč z njimi! Pokličimo pa v naše družine dobre, katoliške liste, ki bodo vodili naše življenje k Bogu. Na to je treba misliti te dni, ko bomo naročali liste za prihodnje leto.

Popotni spomini.

Dalje.

Romarji so neprestano prihajali. Vsaka došla skupina se je najprvo zbrala pred milostnim oltarjem in potem je šla z duhovnikom v procesiji okoli cerkve in zopet nazaj pred milostni oltar. Molili so in peli. Rožni venec so molili menjaje. Eno desetinko odgovarjajo vsi enemu, drugo pa eden odgovarja vsem. Petja pa nimajo posebnega. Gotovo bi vsi utihnili, če bi zabrnal eden naših cerkvenih zborov kakšno lepo Marijino pesem. To smo opazili v vseh cerkvah, kjerkoli smo bili.

Že v soboto izvečer smo se oglasili v zakristiji, da se domenimo glede sv. maše drugo jutro. Pater benediktinec, direktor zakristije, nas je zelo ljubeznjivo sprejel. Povedal nam je pa, da je milostni oltar že oddan za sv. maše od 5. do 11. ure. No, pa smo jo le tako izpeljali, da sva s kovor-

skim g. župnikom maševala pri milostnem oltarju, g. dekan iz Št. Vida, ki je pri tem oltarju že parkrat v prejšnjih letih maševal, je pa opravil sv. daritev pri oltarju sv. Benedikta. Maševali smo seveda, ko je bila nedelja, za svoje farane.

Ko smo v nedeljo opravili v cerkvi svoje pobožnosti, smo si ogledali še misijonsko razstavo, ki je bila v vseh prostorih osnovne šole. Razne misijonske avstrijske družbe imajo prav lepe stvari zbrane. Nato smo se odpeljali po romantični progi z električno železnico v St. Pölten pri Dunaju, a odtod kar naprej proti Hubertendorfu, kjer je bil naš tečaj. Ker je bila pa še nedelja popoldne in je bil določen prihod v Hubertendorf še na pondeljek popoldne, smo sklenili iti še na božjo pot k Maria-Taferl.

Izstopili smo pri Marbachu. Z avtobusom vred smo se na brodu prepeljali preko Donave in potem na grič, kjer je bil nekdanj sam gozd. Po izročilu je hotel v drugi polovici 17. stoletja neki pastir posekati na tem griču star hrast. Pri prvih dveh zamahljajih se je usekal v obe nogi. Pogledal je na drevo in zapazil je na njem staro podobno Križanega. Prosil je Križanega za odpuščenje in takoj so mu rane nehale krvaveti. Čez tri tedne je bil že popolnoma zdrav. Kmalu na to je prišla na hrast podoba in pozneje kip žalostne Matere božje, h kateri so se ljudje vedno bolj zatekali. V letih 1661 — 1711 so pa sezidali sedanjo veliko baročno cerkev z dvema stolpoma. V veliki oltar so dejali milostni kip žalostne Matere božje s hrastom vred. Že v gozdu je bila v bližini hrasta velika miznata skala, ki je še sedaj pred cerkvijo in daje božji poti tudi ime.

Ko smo nekoliko po peti uri popoldne dospeli k božjepotni cerkvi, je bil v njej ravno koncert, čigar dobiček je bil namenjen prenovitvi cerkve. Sodelovali so tudi okoliški pevci in solisti iz Dunaja. Med koncertom nismo hoteli v cerkvi motiti in smo si oskrbeli prenočišče in ogledali pokopališče. Na pokopališču je pač mnogo karmenitih spomenikov, a na splošno je zelo zanemarjeno. Po končanem koncertu smo si ogledali cerkev, ki je bila včasih v oskrbi oo. karmeličanov. Je zelo prostorna, tudi lepo zidana, a zelo potrebna popravil in prenovitve. Božja pot je morala biti vsaj včasih zelo obiskana, ker stoji kar v vrsti pri vhodu na vsaki strani po šest spovednic. Veliki oltar ima krasen srebrn tabernakelj, ki se pa ne odpira ampak vrti. Dva stranska oltarja sta pa znamenita po velikih slikah Marije po-

močnice in Križanega, ki jih je leta 1775 naslikal znameniti slikar Kremser-Schmidt. Ta slikar je naslikal tudi vse oltarne slike v našem Velesovem, ki spadajo pač med najlepše v naši škofiji.

Božjepotno cerkev in župnijo upravljata sedaj že prileten, a še živahev, župnik in kaplan. Po ogledu cerkve smo se oglasili v župnišču, ki na prvi pogled razodeva nekdanji samostan. Gospod župnik je imel pri sebi ravno pevce, ki so prišli od drugod sodelovat h koncertu, zato smo odklonili njegovo povabilo in zaprosili smo le za sv. mašo drugo jutro. Tu ni bilo težave. Maševali smo vsi pri milostnem oltarju. Zvečer smo nekoliko posedeli na verandi hotela, kjer smo prenočevali, da smo ogledovali Donavo in lepo okolico. Ob pol devetih sta prišla domača gospoda z gosti, ki so bili v župnišču. Nas je dež prepodil spat, došli gostje so se pa podali v salon, kjer so še dolgo prepevali. Duhovščina mora pač povsod upoštevati tiste, ki za cerkev kaj storijo. A drugo jutro sta bila oba gospoda v cerkvi točna. Lepa je ta božja pot in bo še lepša, ko bo cerkev prenovljena. Ob velikem oltarju je tudi napis, da je pri milostnem oltarju dvakrat maševal apostol Dunaja sv. Klemen Hofbauer.

(Dalje prihodnjič.)

To in ono.

Uradne ure v župnijski pisarni so vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne. Za ženine in neveste pa samo vsak torek ob 5. pop.

Bolnike in onemogle bo farna duhovščina obiskala za prejem adventnih svetih zakramentov na domovih v kvaternem tednu. Naj bodo vsi priglašeni do 11. decembra. Po Trziču in na Bistrici se bo vršila sv. spoved po hišah 15. in sv. obhajilo se bo delilo v jutru 16. decembra. Po Dolini se bodo delili sveti zakramenti v jutru 13. in pri Sveti Ani v jutru 14. decembra. Pri sv. Andreju bo na razpolago spovednik pred sveto mašo v jutru 15. decembra za tiste, ki ne morejo po klanecu v župno cerkev.

Oba keruba pri tabernaklju in misijonski križ je v naši župni cerkvi jako lepo prenovil podobar in pozlatar g. Karel Götzl iz Ljubljane. Oboje je bilo zelo potrebno popravila. Saj sta bila keruba tudi že prava invalida s polomljenimi prsti in nogami, misijonski križ je bil pa tudi ves razhrahlan. Popravilo je bilo prav lepo in mojstersko izvršeno. Obenem je popravil g. Götzl še razne druge malenkosti, ki so bile polomljene pri raznih kipih po cerkvi.

Mohorske knjige je večina naročnikov že vzela. Kdor jih ima še v župni pisarni, naj kmalu pride ponje. Naročnino za prihodnje leto odda vsak lahko v župni pisarni med uradnimi urami.

Oznanila za december.

1. **Državni praznik ujedinenja** Ob 8. uri sv. maša in nato predpisane molitve.

2. **Prvi petek v mesecu** z običajno pobožnostjo. Na predvečer skupna molitev svete ure v župni cerkvi od 8. do 9. ure zvečer.

4. **II. adventna nedelja, prva v mesecu in god sv. Barbare.** Pri šesti sv. maši je skupno sveto obhajilo za može in fante, ki naj ta dan v obilnem številu prejmejo sv. zakramente za adventni čas.

6. **Sv. Nikolaj.** Ob 8. sv. maša pri sv. Andreju.

8. **Zapovedan praznik Brezmadežne.** Ob 6. in 10. uri je sv. maša pred Najsvetejšim in z dvema blagoslovoma. Ob desetih je sv. maša peta. Popoldne so pete litanije Matere božje.

11. **III. adventna nedelja.** Službe božje v navadnem redu.

13. **Sveta Lucija.** Ob osmih sv. maša pri sv. Andreju.

14., 16., 17. **kvaterni dnevi.** V sredo in soboto je zaukazan zdržek v jedi, a dovoljeno je jesti meso, v petek je pa strogi post.

16. **Pričetek devetdnevne časti Rojstvu Gospodovemu.** Vsak večer ob sedmih sveti rožni venec in litanije Matere božje.

17. **Rojstni dan Nj. Veličanstva kralja Aleksandra.** Ob 8. uri sv. maša in nato predpisane molitve za kralja.

18. **IV. nedelja v adventu in kvaterna nedelja.** Od 9. do 10. ure se vrši pred izpostavljenim Najsvetejšim ura molitve za duhovnike, za katere se vrši tudi po vseh pridigah in po litanijah popoldne predpisana molitev. Pred cerkvijo je pušca za reveže Vincencijeve konference, kateri naj bodo zlasti za Božič lepo priporočeni. Popoldne: sv. križev pot, sv. rožni venec in litanije.

21. **Sv. Tomaž, apostol.** Ob šestih orglana farna sv. maša.

24. **Vigilija Rojstva Našega Gospoda Jezusa Kristusa.** Ta dan je strogi post, ki traja le do večerje, pri kateri je dovoljeno se nasititi tudi z mesom. Sklep devetdnevne je ob 5. uri popoldne. Zvečer ob 11. uri so slovesne jutranjice z zahvalno pesmijo o polnoči. Nato je slovesna peta sv. maša z leviti — polnočnica. Po polnočnici se deli tudi sveto obhajilo. Spodobi se, da dotični, ki želi po polnočnici pristopi k sv. obhajilu 4 — 6 ur pred polnočjo ne zaužije več nobene stvari.

25. **Rojstvo Gospoda Našega Jezusa Kristusa — Sveti dan.** Ob pol 6. se prično tri sv. maše, druga je z dvema blagoslovoma. Ob pol 8. je zopet pričetek treh sv. maš, po drugi je blagoslov. Ob pol 10. je tiha sv. maša. Ob 10. je slovesna peta sv. maša z leviti in z dvema blagoslovoma. Med šesto in deseto sv. mašo je običajno darovanje mož in žena. Popoldne ob tretji uri so slovesne litanije Matere božje.

26. **Sv. Štefan, nezapovedan praznik.** Po deseti sv. maši je blagoslov vode in soli.

27. **Sv. Janez, apostol in evangelist.** Ob 9. uri je orglana farna sv. maša.

28. **Spomin nedolžnih otročičev.** Ob šestih orglana farna sv. maša.

31. **Sv. Silvester.** Ob šestih orglana farna sveta maša. Ob štirih popoldne slovesne litanije z zahvalno pesmijo za vse v letu 1932 prejete dobrote.

Ves advent je za zornice zjutraj ob 6. uri sveta maša pred Najsvetejšim, z blagoslovom, orglana.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 4., vesoljna odveza 8. in 25.

Dekliška Marijina družba: shod, po katerem se vršijo tudi volitve družbenega predstojništva 11., skupno sv. obhajilo 18., ura molitve 25., dekliški večeri 13. in 20.

Marijina družba za žene: shod 18.

Fantovska Marijina družba: skupno sveto obhajilo 4., shodi po oznanilu v cerkvi.

Oba Marijina vrtca: shodi po oznanilu v cerkvi.

Mesečna šolska sv. spoved: Meščanska šola 3., dečki osnovne šole 10., deklice osnovne šole 17.

Mladinska pobožnost: 8., ko je nagovor za otroke popoldne ob dveh in nato pete litanije, pri katerih pojejo samo otroci.

Župnijska kronika za oktober 1932.

Oktober v naši župniji rojenih: 9.

Oktober v naši župniji poročeni:

1. **Cvek Franc**, delavec, Tržič, Pot na pilarno 9 in **Sarabon Ana**, delavka, Tržič, Pot na pilarno 8, poročena 15. oktobra.
2. **Mladič Franc**, delavec, Tržič, Pot na pilarno 8 in **Jeram Ana**, delavka, Tržič, Dekliški dom, poročena 16. oktobra.
3. **Rupar Lovrenc**, ključavničar državnih železnic, Ljubljana - Siška in **Čadež Ivana**, prešivalka, Tržič, Za mošenikom 3, poročena 22. oktobra.
4. **Košir Peter**, posestnik, Bistrica 13 in **Paplar Elizabeta**, hčerka posestnika, Bistrica 6. poročena 24. oktobra.
5. **Štefančič Andrej**, delavec, Tržič, Glavni trg 29 in **Stare Marija**, služkinja, Okroglo 10, župnijska Naklo, poročena 26. oktobra.

Oktober v naši župniji umrli:

1. **Mežek Alojzija**, hčerka delavca, rojena 7. 6. 1932 v Tržiču, umrla v Tržiču, Pot na pilarno 9, dne 7. oktobra.
2. **Bertoncelj Helena**, žena delavca, rojena 10. 4. 1901 v Selcih, poročena 20. 9. 1920, umrla v Tržiču, Usnjarska ulica 3, dne 10. oktobra.
3. **Zupan Marija**, žena delavca, rojena 14. 12. 1864 v Podbrezjah, poročena 4. 11. 1894, umrla v Tržiču, Pot na pilarno 5, dne 27. oktobra.
4. **Verbič Helena**, žena delavca, rojena na Trsteniku 1. 5. 1887, poročena 24. 11. 1923, umrla v Tržiču, Na Blekah 13, dne 28. oktobra.
5. **Mrak Mirko**, učenc, rojen na Bistrici 10. 4. 1922, umrl v Tržiču, Spodnja Preska 4, dne 31. oktobra.

Oktoberska poročila od drugod:

1. **Jezernik Marjeta**, žena delavca, rojena 5. 6. 1864 na Bistrici, je umrla v ljubljanski bolnici 20. oktobra 1932.
2. **Švajger Maks**, sin šoferja iz Tržiča, rojen v ljubljanski bolnici 18. 8. 1932, je istotam umrl dne 28. oktobra 1932.

Za predstavnika in založnika: **Anton Vovk**, župnik v Tržiču, Za urednika v Ljubljani: **Dr. P. Guido Rant**, O. F. M. Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: **Srečko Magolič**.